

Cuba: Inn- og utreiseregler

- Hva er de viktigste endringene i inn- og utreisereglene for cubanere etter 2013?
- Tidligere regler for utreisevisum
- Endringer i lovverket
- Hvordan er muligheten til å bosette seg permanent på Cuba (repatriering) etter å ha vært ute av landet i mer enn 24 måneder?

Migrasjonsloven som trådte i kraft i 2013

En ny migrasjonslov, Decreto-Ley No. 302, ble offentliggjort i avisen Gazeta Oficial den 16. oktober 2012 (Ministerio de Justicia 2012). Loven er en modifisering av migrasjonsloven fra 1976. Den nye loven trådte i kraft 14. januar 2013.

Tidligere måtte cubanere ha et eget utreisevisum for å kunne forlate landet. Ifølge loven fra 2013 trenger ikke cubanere lenger søke om utreisevisum hos cubanske myndigheter for å reise til utlandet. Kravet om å ha en invitasjon fra utlandet for å kunne reise utenlands, er også fjernet.

Fra og med 14. januar 2013 trenger cubanere som av ulike grunner skal reise utenlands, kun ha gyldig pass og eventuelt visum til det landet de skal besøke. Cubanere som allerede hadde et pass da den nye loven trådte i kraft, måtte fornye sitt pass (diplomatkilde a, e-post februar 2013).

Cubanske pass utstedes ikke lenger ved cubanske utenriksstasjoner. De utstedes kun på Cuba.¹ Cubanske borgere kan henvende seg på cubansk utenriksstasjon og fylle ut søknadsskjema om pass, søknadene sendes til den sentrale passavdelingen i Havanna. Passene sendes tilbake til den cubanske utenriksstasjonen, som så leverer ut passet. Utstedelsessted står skrevet på hovedsiden i passet. For cubanske borgere som bor på Cuba, utstedes pass i Havanna, Santiago de Cuba og i flere andre store byer (kilde på konsulære forhold, e-post mai 2017). Passet er

¹ Tidligere kunne cubanere i Europa få utstedt pass ved ambassadene i Madrid og Paris. Disse ambassadene utstedte pass for alle ambassader i Europa.

gyldig i seks år, og må fornyes hvert andre år (diplomatkilde a, e-post februar 2013).

Cubanere er visumpliktige til de fleste land, med unntak av enkelte land i Latin-Amerika og enkelte land i Øst-Europa.

Offentlige funksjonærer i høyere stillinger, toppidrettsutøvere og personer med høyere utdanning (for eksempel leger) må fortsatt søke om utreise-tillatelse (diplomatkilde a, e-post januar 2013).

Tidligere regler for utreisevisum

Fram til 14. januar 2013 søkte cubanere om ulike typer utreisevisum/-tillatelse avhengig av formålet med utreisen.

En PVE-tillatelse (Permiso de viaje al exterior/tillatelse til å reise til utlandet) var en tillatelse til å reise utenlands for en periode på 30 dager, med mulighet for forlengelse i opptil elleve måneder. Hvis en person med en PVE-tillatelse oppholdt seg i utlandet lenger enn elleve måneder, fikk han statusen utvandret cubaner (*emigrado*).

Hvis en utvandret cubaner ønsket å reise til Cuba på besøk, måtte han kontakte en cubansk ambassade i utlandet og få passet sitt aktivert (*habilitado*) med et stempel. For å få et slikt stempel, måtte cubaneren ha bevis på at han hadde en gyldig oppholdstillatelse i utlandet (diplomatkilde som referert i Landinfo 2006).

En PRE-tillatelse (Permiso de Residencia en el exterior/tillatelse til å bosette seg i utlandet) ble gitt til cubanere som var gift med utlendinger, og som skulle bosette seg i utlandet, eller som hadde en annen grunn til å bosette seg i utlandet. Disse cubanerne kunne komme tilbake til Cuba og oppholde seg der i tre måneder uten å betale avgifter. Ønsket de å oppholde seg lenger på Cuba, måtte de betale en månedlig avgift i inntil elleve måneder. Hvis oppholdet på Cuba varte mer enn elleve måneder, mistet cubaneren sin PRE-tillatelse, og måtte søke om en ny PRE-tillatelse (diplomatkilde, som referert i Landinfo 2006).

Med en PRE-tillatelse i passet hadde cubanere lov til å reise både ut av og inn til Cuba. De måtte imidlertid søke om utreise-tillatelse hver gang de hadde vært hjemme på Cuba på besøk (diplomatkilde a, e-post juni 2013).

De gamle betegnelsene PVE-tillatelse og PRE-tillatelse eksisterer ikke lenger i henhold til loven fra 2013.

Endringer i lovverket i 2013

Forlengelse av tiden en cubaner kan være utenfor Cuba for så å returnere

Perioden cubanere kan være på besøk i utlandet sammenhengende uten å miste retten til bosted, utdanning og medisinsk behandling på Cuba, forlenges med lovendringen fra 2013 fra elleve måneder til 24 måneder. De som etter gammelt lovverk hadde en PVE-tillatelse og kunne oppholde seg i utlandet i inntil elleve måneder, kan nå oppholde seg i utlandet i 24 måneder. En cubaner kan søke om utvidelse av 24-månedersoppholdet. Det er imidlertid sjelden at en slik søknad innvilges av cubanske myndigheter. Innvilgelsesgrunnlag kan være helt spesielle forhold knyttet til sykdom og familie (konsulær kilde, møte desember 2015). Søknaden om utvidelse av et opphold utover 24 måneder, må fremmes overfor cubanske myndigheter senest én måned før 24-månedersfristen går ut.

Hvis en person oppholder seg lenger enn 24 måneder i utlandet, regnes personen som utvandret (*emigrado*). En cubaner som har emigrert, kan reise tilbake til Cuba på besøk og kan oppholde seg på Cuba i 90 dager, uten å betale avgifter. Før lovendringen var denne tiden begrenset til 30 dager uten avgifter. Mot en månedlig avgift kan oppholdet forlenges til elleve måneder, tilsvarende gamle regler.

Cubanere som har reist ut av Cuba for å gifte seg i utlandet, og som etter ny lov har fått status «bosatt i utlandet» (*residente en el exterior* (RE, tidligere PRE) i passet, kan reise tilbake til Cuba på besøk og oppholde seg der i 180 dager uten å betale avgifter. Mot en månedlig avgift kan de oppholde seg i hjemlandet i inntil tolv måneder. Oppholdet på Cuba kan ikke overstige ett år. Under spesielle omstendigheter som sykdom eller familiære forhold, kan det søkes om forlengelse av oppholdet på Cuba (konsulær kilde, møter desember 2013, desember 2015).

Beregning av tiden utenfor Cuba i henhold til regelendringer fra 2013

Regelendringene fra 2013 har ikke tilbakevirkende kraft. Personer som allerede hadde vært utenfor Cuba i elleve måneder da de nye reglene trådte i kraft 14. januar 2013, ble ikke omfattet av det nye regelverket. Cubanere som hadde vært ute av landet i mindre enn elleve måneder pr. 14. januar 2013, ble omfattet av de nye reglene, og 24 måneder regnes fra utreisedato (konsulær kilde, møte november 2013).²

Aktivering av pass

Cubanere som oppholder seg i utlandet med statusen *emigrado* og som ønsker å reise tilbake til Cuba på besøk, må få passet sitt aktivert (*habilitado*) ved en cubansk utenriksstasjon.

² En person som pr. 14. januar 2013 hadde vært ute av Cuba i tre måneder, har mulighet til å være ute av landet i ytterligere 21 måneder før vedkommende må bestemme seg for om han vil reise tilbake til Cuba, eller om han ønsker å bosette seg permanent i utlandet.

Dette gjaldt også under tidligere lovgivning. Den cubanske utenriksstasjonen sender søknaden om å få aktivert passet til myndighetene på Cuba. Myndighetene på Cuba kan også avgjøre om en person som har hatt statusen «utvandret» (*emigrado*) kan få endret statusen til «bosatt i utlandet» (*residente en el exterior*) hvis myndighetene på Cuba vurderer situasjonen slik (møte med konsulær kilde, desember 2015). En person med statusen «bosatt i utlandet» trenger ikke å få passet aktivert for å reise tilbake til Cuba på besøk, ifølge informasjon på nettsidene til Cubas ambassade i Norge (u.å.).

Hvordan er muligheten til å bosette seg permanent på Cuba (repatriering) etter å ha vært ute av landet i mer enn 24 måneder?

En cubaner som har oppholdt seg i utlandet i mer enn 24 måneder, og som ønsker å reise tilbake til Cuba for å bosette seg der, må søke om repatriering.

En slik søknad fremmes via cubansk utenriksstasjon, og myndighetene på Cuba fatter en beslutning om hvorvidt personen får repatriere. Cubansk utenriksstasjon er ikke involvert i beslutningen.

Den som søker om repatriering, må fylle ut et skjema. Cubanske myndigheter må ha all informasjon om hvorfor cubaneren ønsker å repatriere. Navn på familie/foresatte på Cuba må oppgis, og det må legges fram en økonomisk garanti fra familie eller venner på Cuba som viser at noen står økonomisk ansvarlig. Eiendom som har tilhørt personer som har fått statusen *emigrado*, har blitt ekspropriert av den cubanske stat. Cubanere som repatrierer, har dermed i utgangspunktet ikke noe å vende tilbake til. En økonomisk garanti er derfor nødvendig for repatrieringen (kilde på konsulære forhold, møte mai 2017).

I tillegg må søkeren ha en vandelsattest fra politiet som viser at vedkommende ikke har en uoppgjort straffesak mot seg i Norge (konsulær kilde, møte desember 2015; kilde på konsulære forhold, mai 2017). Det eksisterer ikke noe krav om å bekjenne sin tillit til regimet på Cuba (konsulær kilde, desember 2015).

Hver sak om repatriering blir behandlet av cubanske myndigheter i migrasjonsavdelingen i Innenriksdepartement, i samarbeid med Utenriksdepartementet.

Ifølge kilden på konsulære forhold blir søknader om repatriering i de tilfellene hvor økonomisk garanti er innhentet og den som søker ikke er innblandet i noe kriminelt, vanligvis innvilget. Den konsulære kilden kjenner til flere eksempler (både fra Norge og andre land) på at cubanere som har vært ute av Cuba i mer enn 24 måneder etter å ha søkt asyl og fått avslag på søknaden, har fått innvilget

søknad om repatriering. Også cubanere som ønsker å repatriere etter ekteskapsbrudd i utlandet, har fått innvilget søknad om repatriering.

Det tar noen få måneder og få svar på søknaden, og alle som søker får svar. Før endringen i migrasjonsloven trådte i kraft i januar 2013, var prosessen med repatriering mye mer komplisert med krav om blant annet flere helseattester. Det var vanskelig å få søknaden innvilget, og prosessen kunne ta flere år. Nå går prosessen mye raskere og det er mindre dokumentasjon som må legges fram, ifølge kilden på konsulære forhold (møte, mai 2017).

Det finnes tilfeller der cubanere som har tittelen *emigrado*, har fått passet sitt aktivisert, *habilitado*, fått innreisetillatelse til Cuba og søkt om selve repatrieringen etter innreise til Cuba. Dette er et eksempel på at det har blitt mye enklere å repatriere.

Hvorvidt cubanere som har blitt utvist fra Norge kan få en søknad om repatriering innvilget, er avhengig av at personen selv ønsker å repatriere og fyller ut søknad om repatriering. Dersom han ikke gjør dette, vil saken bli behandlet som en deportasjonssak der myndighetene i de respektive land må forhandle fram en løsning (kilde på konsulære forhold, e-post mai 2017).

Landinfo har ikke konsultert andre kilder om praksis for søknad om repatriering, siden Landinfo anser den konsulære kilden for å være den mest sentrale kilden.

Unntak fra regelen om 24 måneder på grunn av pandemien

24-månedersregelen har vært «frosset» for enkelte cubanere siden 19. mars 2020 på grunn av pandemien, og det er uvisst når den trer i kraft igjen. Gjenopptakelse av regelen har flere ganger blitt utsatt. En diplomatkilde (b, møte oktober 2021) opplyser at alt taler for at 24-månedersregelen kommer til å gjenopptas, men tror at det vil bli varslet om i god tid slik at cubanere kan forberede seg.

Personer som forlot Cuba i 2018 og hvor 24-månedersfristen utløp etter 19. mars 2020, mister ikke tillatelsen sin til å reise tilbake til Cuba selv om de har vært ute av landet mer enn 24 måneder. Denne gruppen cubanere har også lov til å reise tilbake selv om de har utgåtte pass.

Cubanere som forlot landet tidligere, og hvor 24-månedersfristen utløp før 19. mars 2020, får ikke reise tilbake til Cuba. For denne gruppen gjelder fortsatt regelen om 24 måneder.

Cubanere som reiste ut av Cuba etter 19. mars 2020, og som er ute av landet mer enn 24 måneder, mister sin tillatelse til å reise tilbake (diplomatkilde b, møte oktober 2021).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Cubas ambassade i Norge (u.å.). *Consular services: Passport authorizations*. Oslo: Cubas ambassade i Norge. Tilgjengelig fra http://misiones.minrex.gob.cu/en/norway/consular-services#habilitacion_pasaporte [lastet ned 26. oktober 2021]

Landinfo (2006, august). *Cuba: Retur av cubanere*. Oslo: Landinfo.

Dokumentet er unntatt offentlighet og kun internt tilgjengelig for utlendingsforvaltningen i Landdatabasen.

Ministerio de Justicia (2012, 16. oktober). *Gaceta Oficial Numero 44*. Havanna: Ministerio de Justicia. Tilgjengelig fra <https://www.gacetaoficial.gob.cu/es/decreto-ley-302-de-2012-de-consejo-de-estado> [lastet ned 26. oktober 2021]

Muntlige kilder

Diplomatkilde a. E-post 24. januar, 15. februar og 6. juni 2013.

Diplomatkilde b. Møte i Oslo 22. oktober 2021.

Kilde på konsulære forhold. Møte i Oslo 11. mai 2017 og e-post 12. og 23. mai 2017.

Konsulær kilde. Møte i Oslo 22. november og 17. desember 2013 og 15. desember 2015.

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.